

Det gaar saaledes til, at den Mand, der trænger til Penge, henvender sig til en Kapitalist. Denne Mand siger: Ja, du kan faae Penge hos mig, men jeg kan faae 5½ eller 6 pCt. af mine Penge, naar jeg kjøber de og de Obligationer eller anbringer mine Penge paa anden Maade; jeg vil altsaa ikke laane dig Pengene, uden at du betaler mig det samme Udbytte af mine Penge, som jeg kan faae andetsteds. Saa siger den Mand, der trænger til Penge: Ja, deri er jeg enig; jeg trænger til Pengene og er altsaa nødt til at gaa ind paa de Vilkaar, du forlanger. Saa siger Kreditor: Ja, vil du saa sørge for at bringe den Ting i Rigtiighed og løse Bevillingen paa Amtet! Nu unblader Debitor det imidlertid; han glemmer det; han tillægger det ikke videre Betydning. Der er mange Menneſker, som ikke ere saa stive i Jurisprudens, at de jo godt kunne overſe Sagtagelsen af saadanne Former, og jeg veed af Erfaring, at Saadant ikke blot kan være, men er Tilfældet. Altsaa, Debitor glemmer det, er ligegyldig derved og Kreditor bryder sig heller ikke om den Ting. Saa gaar det saaledes i flere Aar, men naar der saa er gaaet en Række af Aar, er der en eller anden Kommiſſionær eller Vinkelskriver, som er saa velvillig at gjøre Debitor opmærksom paa, at han har en ubmærket Klemme paa sin Kreditor; han skal blot gjøre denne opmærksom paa, at hvis han ikke vil gjøre det eller det Afslag, melder han ham til Politiet som den, der har gjort sig skyldig i Vagter. Saaledes gaar det til, og den Mand, der altsaa har været enig med Kreditor i, at han saaledes har svaret den høiere Rente, og som maatte dengang endog tænde til, fordi han fik Pengene selv paa disse byrdefuldere Vilkaar, gjør sin Anmeldelse til Dorigheden og angiver Kreditor, naar han ikke kan faae ham til at gaa ind paa de Betingelser, der stilles. Jeg er overbevist om, at ærede Medlemmer ere enige med mig i, at dette er meget demoraliserende, og at i det Hele Angiveri ikke fortjener at begunstiges, men saaledes er Forholdet nuomstunder, at man i Virkeligheden arbejder Angivere og Kommiſſionærer i Hænderne netop paa dette Omraade.

Beth: Da allerede en Række af Talere have havt Ordet, og Tiden er temmelig fremskreden, kan jeg indskrænke mig til nogle ganske korte Bemærkninger. Jeg kan saameget lettere gjøre dette, som min Stilling til Loven er væsentlig den samme som den, der er udtalt af det ærede Medlem for Sørg. Amts 2den Valgkreds (Alberti) og det ærede Medlem for Veile. Amts 2den Valgkreds (Berg). Man kan, saameget man vil, sige, at det er et Omſugb, at det kun er en Formalitet, at Debitor nu er pligtig til at ansøge om at faae en Bevilling til at svare høiere Rente, dersom Svarelsen

deraf ikke skal paadrage Kreditor Straffeanſvar. Men Formaliteter have ogsaa undertiden deres Betydning, og det forekommer mig, at denne Formalitet under alle Omstændigheder i Praxis ikke er saa besværlig, at jeg turde troste mig til at tilraade den affasset. Tværtimod, jeg tror, at den endnu bestandig har en Betydning, som ikke kan overſes, og som gjør, at man maa være meget varsom med at kaste den bort. Det er ogsaa af de tvende foregaaende Talere, jeg nævnedes, navnlig af det ærede Medlem for Sørg. Amts 2den Valgkreds, blevet berørt, at flere offentlige Kasser nu ere komne dertil, at de tage en Rente, som overſtiger 4 pCt. Det ærede Medlem for Sørg. Amts 2den Valgkreds nævnedes flere Eksempler derpaa; jeg kunde maatte nævne eet til. Det er forekommet i min Praxis, at jeg har set, at der af saadanne Midler, som hører under Lehnkontrollen, naar der er Tale om, at Laanet skal gaa over til en ny Eier, fordrer en høiere Rente, end der tidligere er blevet forlangt, og da navnlig en Rente, der er gaaet ud over 4 pCt. Jeg tror, at det har den allerførste Betydning, hvorledes de store Pengeinstituter, som sidde inde med, hvad man pleier at kalde offentlige Midler, stille sig til det hele Spørgsmaal om, hvilken Rente der skal tages. Hvis de holde sig indenfor de 4 pCt.s Rente, mener jeg, at det vil have en overordentlig Indflydelse ogsaa paa, hvad and. e. Laangivere kunne forlange, og hvad de kunne erholde, medens det følger af sig selv og ligger saa at sige lige for Saanden, at, naar disse Instituter gaa foran og forlange 4½ pCt. eller mere af deres Penge, give de saa at sige Tonen an, saa følge de Andre efter. Om der indenfor dette Lovforlags Rammer kunde rummes Plads for Bestemmelser i den Retning, jeg her antydede og navnlig i en Retning til at foranledige, at store offentlige Instituter ikke gaa ud over 4 pCt.s Rente, skal jeg i dette Dieblis ikke udtale nogen afgjørende Mening om. En anden Omstændighed, der efter min Opfattelse ogsaa har en ikke ringe Indflydelse paa Rentefoden med Hensyn til Prioriteter i faste Giendomme, er den, at Laangiverne have flere Vanskeligheder og flere Ubevemmeligheder med Hensyn til Prioritetslaanene, end naar de anbringe deres Penge i gode, offentlige Værdipapirer, i Børs-papirer. Det er ikke sjældent forekommet i min Praxis, naar en Mand har henvendt sig til mig, og sagt, at han havde en Kapital disponibel, som han nu vilde have gjort frugbringende, og man saa har foreslaaet ham at laane den ud i en god Prioritet, svarer: Nei, det har jeg ikke Lyft til, saa er jeg ikke Herre over mine Penge, og sæt, at der kom Noget paa, at Renten ikke blev rigtig betalt eller deslige, skal jeg til at gjøre en privat Debitor ulykkelig ved at søge ham for Pengene, maatte ved at gjøre Eksekution i Pantet,